
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa : Sprawozdania z działalności Wydziałów TNW : Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych : Komisja Logiki.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 53, 133-134

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ankieta naukoznawcza przewodniczącego Wydziału

W okresie sprawozdawczym miało miejsce niekonwencjonalne działanie, mające na celu uintensywnienie działalności naukowej Wydziału, a polegające na zebraniu danych o tematyce badawczej i zainteresowaniach naukowych członków Wydziału – z myślą o tematyce zebrań i publikacji wydziałowych. Z ankiety tej wyłoniły się m.in. tematy zebrań: 15 października i 5 listopada. Przedsięwzięcie to korespondowało w pewien sposób z naukoznawczym nurtem prac Komisji Logiki, dotyczącym banku danych nauki (zob. niżej). Jest to właściwe miejsce, by tym, którzy zadali sobie trud odpowiedzi, nadsyłając obszerne i bardzo interesujące teksty, podziękować przez wymienienie ich nazwisk (stan z końca listopada 1990 r.). Kieruję więc słowa wdzięczności do następujących Koleżanek i Kolegów: Juliusz Bardach, Maria Bogucka, Juliusz Antoni Chróścicki, Janusz Gościński, Arnold Gubiński, Hubert Izdebski, Mariusz Karpowicz, Stefan Kieniewicz, Jerzy Kolendo, Andrzej Krzysztof Koźmiński, Stanisław Lorenz, Jerzy Adam Miłobędzki, Andrzej Murzynowski, Edward Potkowski, Marian Przełęcki, Andrzej Ryszkiewicz, Zdzisław Sadowski, Anna Sadowska, Waław Szubert.

Ankieta ta przeszła oczekiwania, jeśli chodzi o bogactwo danych i wyłaniające się z nich różnorodne sylwetki uczonych. Nawet w obecnym wstępnym stadium, przed jej ukończeniem i przed opracowaniem danych, okazała się przydatna praktycznie.

Komisja Logiki

Komisja Logiki przy Wydziale II, którą w obecnej kadencji kieruje przewodniczący Wydziału, powołana z jego inicjatywy na podstawie §7 Statutu TNW na zebraniu Wydziału 29 czerwca 1989, zatwierdzona przez ogólne zebranie administracyjne jesienią 1989, definiująca w regulaminie swój zakres działania jako obejmujący logikę i nauki pokrewne, w tym naukoznawstwo – nawiązuje w szczególności do okresu międzywojennego, w którym liczne posiedzenia i publikacje TNW przedstawiały wyniki logiczne członków i współpracowników TNW, zaliczane do najważniejszych w logice naszego wieku. Komisja ma wśród swych zadań badania historyczne nad tym okresem, podczas gdy drugie z postawionych zadań ma charakter naukoznawczy, mianowicie wkład do banku danych nauki polskiej.

Zamysł tworzenia banku danych nauki polskiej inspirowany jest obywatelską tradycją z początków Towarzystwa Przyjaciół Nauk, kiedy to podejmowane przez Towarzystwo „tematy świadczyły o jego stałej trosce o stosowanie zdobytych wiedzy w życiu praktycznym. Większość tych tematów dotyczyła udoskonalenia różnych dziedzin produkcji przemysłowej czy rolnej. W innych chodziło o podniesienie zdrowotności, o polepszenie budownictwa wiejskiego itp.”¹

W naszych czasach problemy zdrowotności czy budownictwa nie straciły aktualności, ale na pierwszym miejscu, jako główne źródło bogactwa narodów, jest obecnie przemysł *software*'owy, czyli tworzenie oprogramowania dla komputerów, a żeby przemysł taki uruchomić, niezbędna jest mapa zasobów intelektualnych kraju w zakresie informatyki, stąd jako pierwszy etap w tworzeniu banku danych nauki polskiej trzeba zaplanować bank danych dający dojście do potencjału intelektualnego informatyków. Jest to przedsięwzięcie wymagające stałego współdziałania z czynnikami rządowymi, wśród których świadomość owych potrzeb dopiero z wolna toruje sobie drogę. Dlatego, mimo pilności sprawy, planowana praca będzie się rozciągać na stosunkowo długi okres. Tym, co zrobiono dotąd, jest dobór osobowy połowy Komisji Logiki pod kątem prac nad bankiem danych nauki oraz wykonanie, przy współudziale Kierownictwa Wydziału III, pierwszej próbki, która dostarcza materiału do doświadczeń metodologicznych, np. do prowadzonych obecnie w Komisji prac nad uzyskaniem przekrojów bazy danych w programie dBase z automatycznym składem zecerskim do natychmiastowej publikacji (realizatorem tej części jest S. Czuba, współpracownik Komisji).

Bardziej dojrzałe wyniki uzyskano w drugim nurcie prac, dotyczącym historii logiki. Są to dwie, a możliwe że trzy, publikacje książkowe, które mają się ukazać nakładem holenderskiego wydawnictwa Kluwer Academic Publishers (dawniej Reidel oraz Nijhoff), oraz jedno sympozjum międzynarodowe, listopad 1990, w Krakowie z okazji stulecia urodzin Kazimierza Ajdukiewicza, z licznym udziałem nie tylko uczestników z Niemiec, Włoch i Austrii, lecz również z Ukrainy; publikacją materiałów wyraził już zainteresowanie wydawca holenderski. Książkami, które zostały już napisane i złożone zecersko, są: (a) autorstwa zagranicznego współpracownika Komisji, Petera Simonsa, przy wkładzie redakcyjnym jej projektodawcy, przewodniczącego Komisji, pt. *Philosophy and Logic in Central Europe: From Bolzano to Tarski*; (b) W. Marciszewskiego (członka Komisji) i R. Murawskiego (współpracownika Komisji) pt. *Mechanization of Reasoning: Historical Essays*. Pierwsza z wymienionych książek jest przyjęta do druku, druga jest na etapie recenzji wydawniczej. Obie ukazują jako *presented to the Warsaw Scientific Society*, przy czym prezentacja ma postać dwojaką: forma anonsu na jednym z zebrań Wydziału oraz szerszego omówienia w Biuletynie Informacyjnym Wydziału, o czym odpowiednie adnotacje czynione są w samej książce.

Owe rodzaje prac uzasadniają następujący skład Komisji, który ukształtował się *de facto* z końcem roku 1989, a po zachęcających doświadczeniach ze współpracą w tym gronie został formalnie usankcjonowany na posiedzeniu Wydziału 15 października i przyjęty z aprobatą do wiadomości przez Zarząd TNW na posiedzeniu w dniu 19 października².